

suptilnije, netransparentnije korijene ženskog otuđenja. Ukazuje se na različitu socijalizaciju dječaka i djevojčica (»Dječaci i djevojčice«) i slijedi tragove negativnih utjecaja te pojave na kasnije odnose među spolovima i podjelu društvenih uloga. U tekstu »Rad kao odgojno sredstvo« izlaže se teza da se izjednačavanjem muške i ženske djece u kućnim poslovima u muškaraca neće »razviti posve pogrešno mišljenje ne samo o inferiornosti ženskog rada, nego i žene same«. U tekstovima poput »Ona i on«, »Ženski svijet« se zalaže i za novi oblik braka, a protiv građanske porodice kao osnovne baze u kojoj se obnavljaju tradicionalne socijalne uloge.

Navedene teme lista — život tvorničkih radnica, život žena na selu, ideološki članci, književni prilozi, historijski osvrti, informacije o međunarodnim političkim događajima, bilježenja raznovrsne organizirane aktivnosti žena, ekonomija i njegov beskompromisno antifašistički stav — svjedoče o njegovoj politiziranosti, ali i o novoj ulozi koju je namijenio ženama. Nije bilo teme koja bi bila preteška, preobiljna ili neprimjerena ženskom čitateljstvu. Ne možemo, listajući danas komplete »Ženskog svijeta«, izbjeći usporedbe sa suvremenom masovnom ženskom štampom, koja prebiva u jednom od svakoga historijskog značenja ispražnjenom svijetu.¹ Dok se poruke današnje ženske štampe obraćaju pasivnom primaocu i integriraju tek na razini puke fantazije, tekstovi »Ženskog svijeta« bude, potiču, zahtijevaju aktivan angažman, i nesmanjenom namještinom stoga i danas govore.

Naposlijetku, valja nam pohvaliti Jelenu Starc-Jančić za iscrpan uvodni dio koji nas upućuje u organiziranu aktivnost žena u nas između dva rata (u i van okvira radničkog pokreta), upoznaje s naprednom, a u tom kontekstu posebno ženskom, štampom, tretiranjem ženskog pitanja u KPJ, te vrlo iscrpnom kronikom »Ženskog svijeta«, kao i njegovom kritičkom analizom. Ovo istraživanje će, bez sumnje, budući da je autorica bila i jedna od urednica i aktivnih suradnica u listu, moći poslužiti kao polazište, ali i kao poticaj za svako daljnje istraživanje ove tematike.

Lydia Sklevicky

ZGODOVINSKI ČASOPIS 1974—1979.

Prikaz »Zgodovinski časopis 1947—1973.« izašao je u *Časopisu za suvremenu povijest* prije šest godina (III, 1974). Autorica Olga Janša-Zorn dala je kratak pregled izlaženja do 1974. godine i prikazala njegovu koncepciju. Od 1977. godine *Zgodovinski časopis* izlazi u četiri broja. Godine 1975. uvedeni su kratki sažeci na kraju svakog sveska koji zauzimaju po četvrtinu stranice. U sažecima su navedeni najvažniji podaci o autorima i o raspravama, a pišu ih najčešće sami pisci.

Radovi koji su objavljeni u brojevima od 1974. godine vremenski pokrivaju razdoblje sve do današnjih dana. Tematski, autori se bave borbom Slovenaca za

¹ Đurđa Milanović, usporedi: *Ženska štampa — industrija sreće, Pitanja*, br. 7/8; 1978; *Četrdeset godina ženske štampe u Jugoslaviji, Treći program*, ožujak, 1980; *Teze za drugačiji pristup odnosu žene i masovnih medija, Žena*, br. 6/1980.

nacionalnu afirmaciju i formiranje cjeline slovenskog naroda, jugoslavenskom mišlju i pokretom do 1918. godine, borbom za etničke granice nakon prvoga svjetskog rata, radničkim pokretom u vrijeme Austro-Ugarske, poviješću Komunističke partije Jugoslavije, pitanjem Slovenaca izvan granica Jugoslavije, vremenom koje je prethodilo drugom svjetskom ratu, narodnooslobodilačkom borbom, borbom socijalističke Jugoslavije za priključenje Julijske krajine i Koruške sa slovenskim nacionalnim življem, te pitanjima slovenske manjine u Austriji do danas.

Stane Granda u raspravi »Graška Slovenija« (28, 1—2, 1974) prikazuje osnivanje i djelovanje prvog ustavnog društva ožujске Štajerske »Slovenija«. Društvo se zalaže za ujedinjenje slovenskih zemalja, pravo na slovenski jezik u školama, uredima, sudovima itd., te za slovenski univerzitet. Veze s hrvatskim zemljama ostvarili bi ukidanjem carina i zajedničkim višim školama. Protive se Njemačkom savezu i listopadskoj revoluciji u Beču kao njemačkoj akciji. Smatraju da svaki nemir koči rad parlamenta od kojeg su očekivali poštivanje prirodnih prava slovenske nacije. Porazom revolucije i nastupom apsolutizma, graška »Slovenija« postala je literarno društvo do 1850. godine.

Razdoblje od sedamdesetih godina 19. stoljeća do prvoga svjetskog rata sistematski je obrađeno, zahvaljujući objavljivanju referata sa skupova slovenskih povjesničara koji se sastaju na redovnim kongresima posvećenim pojedinim razdobljima slovenske povijesti.

Vasilij Melik pripremio je više rasprava. U radu »Slovenska politika v drugi polovici sedemdesetih let 19. stoletja« (3—4, 28, 1974) ocjenjuje obrađeni vremenski period kao prijelazno razdoblje u slovenskoj politici. To je doba velikog pritiska njemačkih liberala i vlade, što je dovelo do sloge između slovenskih klerikalaca i liberala. Nova pojava je slabljenje privrednog položaja seljaštva, a posljedica toga je nezainteresiranost seljaka za nacionalno pitanje. Prilog »Slovenska politika v Taaffijevi dobi« (1—2, 29, 1975) navodi da su se prilike za Slovence nešto popravile, iako slovenski jezik nije uspio izboriti ravnopravni položaj s njemačkim. Napuštene su ideje »Ujedinjene Slovenije«, jer se slovenski političari boje radikalnih akcija da ne sruše vladu koju su podržavali i time omogućće njemačkim liberalima da dođu na vlast. Janko Pleterski obrađuje desetljeće nakon Taaffijevе vladavine u raspravi »Nekaj vprašanj slovenske zgodovine v desetletju 1894—1904« (1—2, 31, 1977). Uz ostalo, utvrđuje da je na program Etbina Kristana o narodno-kulturnoj autonomiji koju je socijaldemokratski prvak zamislio na osobnom, a ne teritorijalnom principu, utjecao anarhizam iz Italije. Piše da je klerikalna stranka potvrdila svoj građanski karakter, kad je onemogućila samostalnost kršćansko-socijalnog pokreta. Isti autor bavio se i desetljećem prije prvoga svjetskog rata u raspravi »O nekaterih vprašanjih slovenske politične zgodovine v zadnjem desetletju pred 1. svetovno vojno« (2, 33, 1979). Podrobnije analizira nacionalnu politiku slovenske socijalne demokracije. Kritički se odnosi prema nekim ocjenama Tivolske rezolucije, koja predstavlja reakciju slovenske socijaldemokracije na nacionalne programe građanskih stranaka u aneksijskoj krizi. Smatra da se rezolucija, koju nije moguće statički ocjenjivati, zalaže za slobodnu i demokratsku, podunavsku i balkansku konfederaciju naroda, gdje bi bilo riješeno i jugoslavensko pitanje, te da to nije plan ujedinjenja jugoslavenskih naroda u Habsburškoj Monarhiji. Vasilij Melik objavio je još dva rada: »Slovinci v državnem zboru 1893—1904.« (1, 33, 1979) i »Demokratizacija volilnega sistema (1907) in njeni učinki« (2, 33, 1979). Jel-

ka Melik donijela je popis zemaljskih poglavara i zemaljskih odbornika u radu »Deželni glavari in deželni odborniki 1861—1918« (1—2, 28, 1974). U radu »Etnična struktura ljubljanskega prebivalstva po ljudskem štetju 1880« (3—4, 28, 1974) Vlado Valenčič iscrpno analizira popis stanovništva kojim su se ljudi moralno opredjeljivati prema govornom jeziku, što je bilo na štetu Slovenaca.

Slovensko-ruske veze 19. stoljeća analizirala je sovjetska suradnica Iskra Vasiljevna Čurkina u dvije rasprave: »Rusko-slovenske družbene zveze na koncu šestdesetih in v začetku sedemdesetih let 19. stoletja« (4, 32, 1978) i »Osnovne etape v razvoju rusko-slovenskih odnosov v drugi polovici 19. stoletja« (3, 33, 1979).

Povijest Koroške posljednjeg desetljeća do prvoga svjetskog rata ima u *Zgodovinskem časopisu* vidno mjesto. Najviše radova objavio je Avgustin Malle. U raspravi »Slovenska politika na Koroškem v drugi polovici sedemdesetih let 19. stoletja« (3—4, 28, 1974) zaključuje da slovenski pokret u Koroškoj nije bio samostalan, već da je surađivao s njemačkim konzervativcima. S radovima »Koroški Slovenci v Taaffijevi dobi« (1—2, 29, 1975), »Slovenska politika na Koroškem 1893—1904« (1—2, 31, 1977) i »Iz politične zgodovine koroških Slovencev 1905—1914« (2, 33, 1979) sustavno je obradio duži period povijesti koroških Slovenaca. U posljednjem navedenom prilogu donosi i službeni popis stanovništva iz 1910. godine, koji je pokazao da ima 82.212 koroških Slovenaca, a prema popisu »Katoličkog i gospodarskog društva za Slovence u Koroškoj« bilo ih je 135.415. Tone Zorn je objavio raspravu »Iz delovanja Družbe sv. Cirila in Metoda na Koroškem pred 1. svetovno vojno« (3, 31, 1977).

Problem slovenske politike u Trstu u istom razdoblju obradili su Boris Gombač u prilogama »Slovenska politika v Trstu ob koncu 19. stoletja« (1—2, 31, 1977) i »Slovenska politika v Trstu v desetletju pred prvo svetovno vojno« (2, 33, 1979) i Pierazzi Jože »Problem slovenske univerze v Trstu v avstrijski dobi« (3—4, 29, 1975).

Razvoj političkog života Slovenaca na području Gorice u to doba razradio je Branko Marušič u raspravama »Goriški Slovenci v Taaffijevi dobi« (1—2, 29, 1975), »Slovenska politika v Trstu v desetletju pred prvo svetovno vojno« (2, 33, 1979) i »Graziodio Isaia Ascoli in Slovenci« (3—4, 30, 1976).

O Beneškoj Sloveniji toga vremena pisao je Karel Šišković u radu »Beneška Slovenija 1866—1918« (2, 33, 1979), a Jaromir Beran je analizirao plebiscit i razgraničenje u radu »Plebiscit in razmejitev Benečiji (1866—1867)« (2, 33, 1979). Miroslav Pahor u radu »Maribor — mesto pomorščakov« (3, 33, 1979) obrađuje lokalnu povijest.

Jugoslavenskom idejom i pokretom u Slovenaca bavio se Janko Pleterški, raspravom »Jugoslavanska misel pri Slovencih v dobi Taaffijeve vlade« (3—4, 29, 1975).

Ta ideja iskazuje se dvostrano. S jedne strane to je zanimanje za probleme svih Južnih Slavena, a s druge jačanje misli o sudjelovanju i radu na ujedinjenju Južnih Slavena unutar Monarhije. Obje slovenske stranke, i liberalna i klerikalna, traže u djelovanju opozicije u Banskoj Hrvatskoj, perspektivu za rješavanje slovenskog pitanja. Pokušaji da se povežu s opozicijskim strankama u Hrvatskoj ostali su bez rezultata. Slovenski socijalisti već tada praktički djeluju na ujedinjavanju svih snaga jugoslavenskog radničkog pokreta u Monarhiji. Isti autor raspravlja o pitanju samoopredjeljenja Slovenaca za Jugoslaviju u pole-

mici »Nekaj nepričakovanega odgovora Dušanu Kermavnerju« (3—4, 28, 1974), što se odnosi na članke objavljene u *Zgodovinskem časopisu* (1—2, 27, 1973. i 3—4, 27, 1973). Zanimljive zaključke donosi Vera Kržišnik-Bukić u raspravi »Mihajlo Rostohar in 'Napredna misel'« (3—4, 28, 1974) i tvrdi da je Mihajlo Rostohar prvi Slovenac koji je zauzeo jasno i znanstveno stajalište prema slovenskom i jugoslavenskom pitanju, dakle prije Cankara, kome je pripremio put do njegova znamenitog predavanja »Slovenci in Jugoslovani«. Janko Prunk u radu »Slovensko-hrvaški odnosi 1914—1918 in jugoslovansko zedinjenje« (4, 33, 1979) utvrđuje da je s početkom prvoga svjetskog rata veliki dio hrvatskog nacionalnog pokreta počeo računati na Slovence, koji su već dugo gledali u Hrvatima jedan od važnih faktora za rješavanje slovenskoga nacionalnog pitanja u novoj jugoslavenskoj državi.

Pitanjem razgraničenja Jugoslavije bave se Bogo Grafenauer u radu »Narodnostno stanje in slovensko-nemška etnična meja na Štajerskem kot dejavnik osvoboditve severovzhodne Slovenije 1918—19« (3, 33, 1979), Lojze Ude u raspravi »Jesenički trikot« (3, 33, 1979) i Elio Apih u prilogu »Vprašanje avstrijsko-jugoslovanske meje v luči nekaterih stališč tržaškega časopisa« (3, 33, 1979). U raspravi »Nekoliko pitanja istoriografije o jugoslovenskom ujedinjenju« (4, 33, 1979) Momčilo Zečević analizira rezultate historiografije proteklih šezdeset godina o jugoslavenskom ujedinjenju 1918. godine. Naročito kritizira dominirajući historiografski model obrade jugoslavenskog ujedinjenja s naglašavanjem dvaju faktora: Srbije i Jugoslavenskog odbora. Upozorava da se pripisuje prevelika uloga Jugoslavenskom odboru, a zapostavlja treći faktor: jugoslavenski narodi u Austro-Ugarskoj i njihovi politički subjekti.

Početak radničkog pokreta analizirao je Franc Rozman u raspravama: »Delovsko gibanje na Slovenskem v Taaffijevi dobi« (1—2, 29, 1975) i »Delovsko gibanje v Mariboru do prve svetovne vojne« (3, 33, 1979). U prvom radu autor zaključuje da su u svim slovenskim zemljama socijaldemokrati u pravilu obrtnici, dok su radnici još klasno nesvjesni. Radnički pokret bio je pod utjecajem anarhizma.

France Klopčič u polemičkom osvrtu »Avstromarksizam, slovensko meščanstvo in drugo« (1—2, 28, 1974) upozorava da u raspravi »Zlom avstromaksizma pri Slovencih« (1—2, 26, 1972) Fran Zwitter pogrešno zaključuje da »avstromarksizam zagovara samo nacionalnu autonomiju, da s principom o nužnosti velikog privrednog prostora za razvoj proizvodnih snaga zagovara opstanak velike Austrije i njezino jačanje«. Klopčič daje kratak pregled ideja vodećih ljudi austrijske socijalne demokracije i tvrdi da je to raznoliko društvo, te da »zato ne možemo govoriti o avstromarksizmu kao o jedinstvenom pojmu, kao izgrađenom i dosljednom idejnom sistemu«.

Vremensko razdoblje između dva rata zastupaju najviše radovi o povijesti koroških Slovenaca. Tone Zorn objavio je više rasprava: »Kulturna avtonomija za koroške Slovence i nemška manjšina v Sloveniji med obema vojnama« (3—4, 28, 1974), »Odmevi kulturne avtonomije za koroške Slovence v glasilu Zveze narodnostnih manjšin Nemčije (1925—1929)« (4, 31, 1977) i »Poskusi ureditve položaja slovenske skupnosti na avstrijskem Koroškem v času avtoritarnega režima« (1—2, 30, 1976). Avguštin Malle donosi prilog: »Poskusi obnovitve slovenskega šolstva na Koroškem v dvajsetih letih našega stoletja« (1—2, 31, 1977).

Andrej Vovko istraživao je djelovanje društava jugoslavenskih emigranata iz Italije u raspravama »Organizacije jugoslovanskih emigrantov iz Julijske kra-

jine do leta 1933« (4, 32, 1978) i »Delovanje 'Zveze jugoslovanskih emigranov iz Julijske krajine' v letih 1933–1940« (1, 33, 1979). Milica Kacin-Wohinz objavila je raspravu »Nacionalno vprašanje Slovencev in Hrvatov v Italiji v politiki italijanske komunistične stranke (1921–1940)« (3, 32, 1978). Odnos KPI prema slovenskoj i hrvatskoj manjini razvijao se od ignoriranja toga pitanja (1921–1926), posebne nacionalne politike i povezivanja s KPJ, do 1935. godine, kad je nacionalno pitanje rješavano u okviru narodnofrontovske politike.

Pitanje iz povijesti KPJ obrađeno je u raspravi Franceta Filipiča »KPJ v Sloveniji v času VIII konference zagrebačkih komunistov« (3, 32, 1978). Autor prikazuje karakter političkog položaja i organizacijskog stanja KPJ u Sloveniji u 1928. godini. Utvrđuje da su temeljna usmjerenja revolucionarne borbe jugoslovenskih komunista, koja su došla do izražaja na VIII konferenciji zagrebačkih komunista, bila prisutna u djelovanju organizacije u Sloveniji, možda prekrivena idejnim i organizacijskim slabostima Partije. Navodi V pokrajinsku konferenciju KPJ za Sloveniju 31. srpnja 1927. godine, kad je izglasana rezolucija u kojoj je naglašeno protivljenje stvaranju frakcija i traži se usmjerenje partijskog rada u masu. Autor je osim dokumenata iz arhiva, partijskih novina, upotrijebio i izjave tadašnjih političkih aktivista u KPJ za Sloveniju. U prilogu »Raziskovanje zgodovine delavskega gibanja in partije med vojnima na Slovenskem« (3, 31, 1977) Miro Stiplovšek prikazuje uvjete istraživanja radničkog pokreta i razvoja Partije između dva rata u Sloveniji, a u drugom dijelu rasprave ukazuje na najznačajnije radove o radničkom pokretu u slovenskoj historiografiji. U povodu smrti Edvarda Kardelja više je radova posvećeno njegovoj knjizi »Razvoj slovenskog nacionalnog pitanja«, te vremenu i prostoru u kome je knjiga nastala (4, 33, 1979). To su prilozi Janka Pleterskog »Zgodovinska misel slovenskih marksistov v času Speransove knjige«, metoda Mikuža »Časovni okvir nastanka Speransove knjige«, Franceta Filipiča »Okoliščine in potek nastajanja 'Speransa'«, Boga Grafenauera »Ob štirih izdajah 'Speransa'«, Miroslava Stiplovškega »O tiskanju Speransovega 'Razvoja slovenskega narodnega vprašanja'« i Branka Marušića »O datumu izida Speransove knjige«. O djelovanju Narodnog fronta u Jesenicama piše Janko Prunk u raspravi »Prvo ljudsko frontno povezovanje na Jesenicah (1935–1937)« (1–2, 31, 1977).

Narodnooslobodilačkom borbom bavi se više priloga. Tone Ferenc u raspravi »Spomenice o nemških zahtevah v Sloveniji leta 1940« (3–4, 29, 1975) prikazuje nastanak spomenica koje je autor pronašao u njemačkim arhivima. Nastale su 1940. godine u Celovcu i Gradcu. Riječ je o spomenicama o Mežiškoj dolini, jeseničkom trokutu, okrugu Radovljica, Kranj, Kamnik i o južnoj granici Stajerske. Isti autor obrađuje karakteristike narodnooslobodilačke borbe u Gorenjskoj u raspravi »Nekaj značilnosti narodnoosvobodilnega boja na Gorenjskem« (1–2, 31, 1977). Lokalnu povijest NOB-a obrađuju Ivan Križnar u raspravi »Oborožena vstaja 1941 leta in delež Jesenic v NOB na Gorenjskem« (1–2, 31, 1977) i Ivan Jan u radu »Nekaj o NOB v zgornji Savski dolini« (1–2, 32, 1978). Tone Zorn objavio je raspravu »Narodnostna podoba dela kočevskega območja po podatkih italijanskega ljudskega štetja z dne 31. julija 1941« (3–4, 29, 1975).

Dragoslav Šekić u raspravi »Velika Britanija i pitanje revizije jugoslavensko-italijanske granice 1941« (1–2, 30, 1976) obrađuje pokretanje pitanja slovenskih i hrvatskih krajeva, posebno Slovenskog primorja i Istre, 1941. godine kad je britanska diplomacija tražila mogućnost da udobrovolji Jugoslaviju da se usprotivi njemačkom napadu na Grčku ili čak da napadne talijansku vojsku u

Albaniji. Inicijativa je potekla od jugoslavenskog poslanika u Moskvi Milana Gavrilovića. Kao prilog toj raspravi pridodan je memorandum »Jugoslavenska prava na neke talijanske teritorije«, izrađen 5. veljače 1941. godine na zahtjev britanske vlade, »Memorandum o slovenskim teritorijalnim zahtjevima u trenutku kada se budu povlačile nove granice jugoslavenske države« koji su izradili predstavnici Slovenske ljudske stranke 1. svibnja 1941. godine i »Memorandum« jugoslavenske vlade od 27. prosinca 1941. godine. U raspravi »Vprašanje Julijske krajine in Trsta 1947—1954« (1—2, 29, 1975) Metod Mikuž utvrđuje da je STT bio izraz kompromisa, a rješenje tog pitanja odugovlačile su SAD, zbog njegove važnosti kao stratejske točke protiv Istoka, tako da nikada nije dobio gubernera ni prešao u nadležnost Savjeta sigurnosti OUN. Odnosima između Jugoslavije i Velike Britanije u vezi s pitanjem Koruške, sudjelovanja naših jedinica u završnim operacijama u Austriji i problemom razgraničenja bavili su se Dušan Biber u raspravama »Britansko-jugoslavenski nesporazumi okrog Koroške 1944—1945« (4, 32, 1978) i »Jugoslavanska in britanska politika v koroškem vprašanju 1941—1945« (1, 33, 1979), William Deakin u radu »Britanci, Jugoslovani in Avstrija (1943—maj 1945)« (1, 33, 1979) i Franz Zwitter u raspravi »Diplomatski problem jugoslovansko-avstrijske meje med drugo svetovno vojno« (1, 33, 1979). Dušan Biber u radu »Britanci o Titu in revoluciji« (4, 31, 1977) analizira vjerodostojnost podataka o Titu sabranim do svibnja 1945. i navodi osnovnu britansku literaturu, građu i relevantne fondove u Public Record Office. Metod Mikuž objavio je raspravu »Avstrijska državna pogodba in takratna blokvska politika (1945—1955)« (1—2, 31, 1977). O Tanjugu u Sloveniji piše Franče Škerl »Podružnica Tanjuga za Sloveniju« (1—2, 32, 1979).

Problem slovenske manjine u Koruškoj poslije rata do današnjih dana obrađuje Dušan Nečak u radovima »Volitve v kmetijske zbornice na Koroškem po drugi svetovni vojni« (1—2, 28, 1974) i »Volitve v Koroško kmetijsko zbornico 21. novembra 1976« (3, 32, 1978).

U radu »Vprašanje zgodovinske periodizacije z vidika družbene vloge Zveze komunistov Jugoslavije v razdoblju 1945—1946« (1—2, 31, 1977) Gojko Stanić iznosi mogućnost da se periodizacija izvrši na više osnova od kojih svaka ima neke prednosti i mane. Ukazao je na pet mogućih osnova:

1. na osnovi jedinstvenosti i nejedinstvenosti SK,
2. na osnovi glavnih političkih događaja,
3. na osnovi bitnih promjena u društveno-ekonomskim odnosima koje je inicirao SK,
4. na osnovi formalne periodizacije prema kongresima i ostalim važnim sastancima vodstva SK,
5. na osnovi promjena u načinu produkcije i na osnovi bitnih promjena u socijalnoj strukturi jugoslavenskog društva.

Od 1974. godine u *Zgodovinskem časopisu* objavljeno je više priloga iz ekonomske povijesti. Jože Šorn je temeljito obradio industriju željeza u radovima »Pregled našega železarstva za stoeletje okoli 1760 do okoli 1860« (3, 32, 1978) i u »Oris zgodovine železarstva na Slovenskem« (1—2, 31, 1977). Miloš Maglič je objavio rad »Problematika gorenjskega železarstva v času Kranjske industrijske družbe (KID)« (1—2, 31, 1977), a Janez Kos raspravu »Kranjske deželne elektrarne« (1—2, 29, 1975).

U rubrici »Inštitucije« izašao je prilog Toneta Zorna »Inštitut za narodnosna vprašanja v Ljubljani« (1—2, 28, 1974) u kojem autor piše o povijesti nastanka Instituta i daje prikaz njegova djelovanja.

Zgodovinski časopis objavljuje u rubrici »Bibliografije novih knjiga u glavnim knjižnicama u Ljubljani«, bibliografije izašlih historijskih publikacija koje objavljuje Miloš Rybar, te bibliografije u povodu jubileja i smrti suradnika časopisa. Tematske bibliografije objavili su: Tone Zorn »Izbor tiskanih virov in literature o SR Sloveniji in Jugoslaviji iz let 1945—1970« (3—4, 30, 1976), Jan Šolta objavio je bibliografiju »Proučevanje zgodovine Lužiških Srbov (1960—1975)« (3, 30, 1977), Tone Zorn i Olga Janša-Zorn bibliografiju »Prispevek k bibliografiji zgodovine Slovencev 1945—1977« (1—2, 31, 1978).

Zdenko Radelić